

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-12-19

Närvarande: F.d. justitieråden Torgny Håstad och Sten Heckscher samt justitierådet Göran Lambertz.

Mer inflytande för den enskilde i valet av hjälpmedel

Enligt en lagrådsremiss den 5 december 2013 (Socialdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763),
2. lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Anna Bergman.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

3 b §

I förslaget anges att landstinget ska erbjuda hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, att landstinget när det finns flera likvärdiga hjälpmedel tillgängliga ska ge den enskilde möjlighet att välja det alternativ som han eller hon föredrar samt att landstinget ska tillhanda-

hålla det valda hjälpmedlet om det med hänsyn till den enskildes behov och till kostnaderna för hjälpmedlet framstår som befogat.

I propositionen 2009/10:67 (Stärkt ställning för patienten) anges att landstingens skyldighet att ge vård implicit ger befolkningen en motsvarande rätt till vård men att denna rätt inte är juridiskt framtvingsbar genom möjlighet till överklagande eller liknande annat än med stöd av annan lagstiftning i särskilda fall (s. 12). Lagrådet finner inte skäl att ifrågasätta att denna utgångspunkt åtminstone i huvudsak är riktig. En följd av detta är att det har mindre betydelse att de centrala begreppen hjälpmedel och tillgänglig inte avgränsas i lagförslaget (se remissen s. 36).

I den föreslagna paragrafens sista stycke ges den enskilde möjlighet att välja mellan "flera likvärdiga" hjälpmedel, men valrätten är där begränsad med hänsyn till den enskildes behov och kostnaderna för hjälpmedlet. Begränsningen antyder att valmöjlighet ibland ska föreligga även och kanske framför allt när hjälpmedlen *inte* är likvärdiga utan något hjälpmedel är betydligt effektivare än ett annat. Om detta är avsikten – vilket uppgavs under föredragningen (jfr remissen s. 36) – borde lagtexten formuleras om, exempelvis genom att "flera likvärdiga" ersätts med "olika". Bestämmelsen blir då tillämplig både när de aktuella hjälpmedlen har olika funktion och när de har olika effekt.

18 b §

Paragrafens sista stycke bör omformuleras med ledning av ovanstående.

Lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

7 §

Även här bör under nyss angiven förutsättning "flera likvärdiga" ersättas med "olika".